

Nuup, Sisimiut, Ilulissat Qaqortullu avataatigut illoqarfiit mikinerit aningaasarsiornikkut ineriartornissaat pillugu, kommunit suleqatigalugit, pilersaarusiortoqarnissaa suliareqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Pilersaarusiaq kingusinnerpaamik UPA 2020-mi Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq.
(Inatsisartunut ilaasortaq, Anders Olsen, Siumut)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Nunanilu Avannarlerni suleqatigiinnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inoqarfinni tamani inuussutissarsiornikkut aningaasaqarnikkullu ineriartorfiusinnaasut qitiutillugit Nuup, Sisimiut, Ilulissat Qaqortullu avataatigut illoqarfiit mikinerit eqqarsaatigalugit kommunit qanimut suleqatiginerisigut pilersaarusiortofiginissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat aalajangiiffigisassatut siunnersuummi matumani siunertarineqarpoq.

Siullermik erseqqissaatigissavara nunatsinni aammalu kommunit akornanni aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiissumik ineriartortoqarnissaa Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akisussaaffigimmassuk. 2009-mi aaqqissuussaanermik iluarsaaqqinnikkut kommunit ikinnerit piginnaasaqarnerillu pilersinneqarput. Oqartussaaffiit suliassallu amerlanerit innuttaasut qanittuanni pissutsinik ilisimasaqarneq sunnuteqarsinnaassuseqarnerlu aallaavigalugit kommuninut tunniunneqarnissaannik naalakkersuinikkut anguniagaqarneq iluarsaaqqinnermi tunngavigineqarpoq.

Tamatuma ilaatigut nassatarisaanik kommunit Namminersorlutik Oqartussanit pilersaarusiornikkut oqartussaaffilerneqarnerat annertusarneqarpoq. Taamaalillutillu kommunini tallimaasuni kommunalbestyrelsit inuussutissarsiornermut ineriartortitsineri aningaasaliisarnermullu naapertuuttunik tunngavissaqartoqarnissaa isumagisussaavaat. Suliaq tamanna kommuninut pingaarnertut pilersaarusiortarneq malillugu ingerlanneqartarpoq. Taamaalillunilu inoqarfinnut tamanut pilersaarusiortoqarnissaa aammalu najukkani innuttaasut taama suliagarnermi peqataatinneqarnissaat pilersaarusiortarnermut inatsit qulakkeereqataavoq.

Nunatsinni inoqarfinnut atatillugu kommunit periusiinik pilersaarutaannillu ineriartortitsinissamut tunngavissat kommunini innuttaasut najukkanilu najugaqartut 2009-mili annertuumik peqataatinneqartarput: Nunatsinni inoqarfinni tamani arlaleriarluni innuttaasunik ataatsimiisitsisoqartarpoq, aammalu suliniutinik aqqiiniarnissamut isumasioqatigiisitsisoqartarluni, sammisaqartitsisoqartarpoq, titartakkanik takussutissiortoqartarpoq aammalu pilersaarutinik suliartaqartarluni. Najukkani innuttaasut peqataatinneqarnissaat, tapersorsorneqarnissaat aammalu suliniutinik aalajangersimasumik ingerlatsilernissaq qulakkeerniarlugit aalajangiinissanut atatillugu innuttaasut sapinngisamik peqataatinneqarnissaat aaqqissuussaanermik iluarsaaqqinnermi isumassarsiat ilagaat.

Nuna tamaat isigalugu kommunini suliagarnermut pilersaarusiornermullu tunngavissat Namminersorlutik Oqartussanit eqeersimaartumik ikorfartorniarneqartarput.

Pilersaarusiortarnermut inatsisip 2015-imi allangortinneqarneratigut assersuutigalugu inuussutissarsiornermut suliniutinut annertunerusunut nunaminertanik atugassiissuteqarnissaq periarfissaalerpoq, siusinnerusukkut makitsisoqartarnera pinngitsoorani malinneqartussaq tungavissaritinneqarluni aningaasaleerusussuseqarnermut siuarsaataannngitsumik. Nuna tamakkerlugu immikkoortumut pilersaarutitik aaqqissuussaasumik suliaqartarnej aammalu inoqarfinni atortunik ineriartortitsineq 2014-imi kommunit pisortatigoortumik ataatsimut suleqatiginerisigut aallartinneqarput. Atortut taakku inoqarfinni tamani ineriartortitsinissamut pilersaarusiortarnermi ineriartorfiusinnaasunillu toqqaanissami paasisutissatigut ataatsimut tungavissaqarnissamut ersarissuunerulernissamullu qulakkeereqataapput. Suliata ilaatigut nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut nassuiaatini 2015-imit 2017-imit suliarineqartuni aammalu Naalakkersuisut nunap assiliornermi periusissiaanni nutaami ataatsimoortinneqarlutillu nassuiaatigineqarput.

Tamakkerlugu ullumikkut uagutsinnut qanoq sunniuteqarpat?

Siunnersuuteqartup oqarneratigut inoqarfiit mikinerit amerlasuut ajornartorsiorput. Inoqarfiit inuussutissarsiornermi ineriartorfiusut inerikkiartorfiusullu tassaagajupput pinngortitami pisuussutitigut niuernikkut atorluarneqarsinnaasutigut periarfissagissaartut, tamatumani assersuutigalugu pineqarlutik qaleralinnik tunitsiveqarnej tunisassiornerlu. Ilimanami kulturikkut kingornussanik suliniut inoqarfimmi mikinerit suliniutinut aalajangersimasunut assersuutissaavoq, tamatuma aallartinneqarnerata nassatarisaanik aningaasaqarnikkut siuariartortoqarlunilu takornariaqarnermut annertuumik aningaasaliisoqarneratigut ineriartortoqarluni. Ataatsimullu isigalugu inoqarfinnut inuussutissarsiornermut ineriartorfiusinnaasunut aamma/imaluunniit ilinniartitaanikkut ingerlataqarfiusinnaasunut piffissap ingerlanerani nuuttoqartarsinnaassaaq, tamatumalu nassatarisaanik nutaamik aningaasaliisoqartarluni, suliffissanik pilersitsisoqarluni ineriartornerlu annertusilluni.

Nunatsinni aammalu inoqarfinni mikinerit siunissami aningaasaliisinnaasut kajumissarnissaannut inoqarfinni tamani piginnaasaqarfiit periarfissallu assigiinngitsut misissorneqarnissaata tungaviusumik pisariaqartinneqarnera pillugu siunnersuuteqartup takorluugaa nunamut tamarmut aningaasaqarnermillu pilersaarusiortarnermut Naalakkersuisutut isumaqatigilluinnarpara. Inoqarfiilli ataasiakkaat kisimiissinnaanngillat. Taakku tamarmik assersuutigalugu illoqarfimmut anginerit, aatsitassarsiorfimmitt mittarfimmulluunniit qanittumi inissisimagunik nunap immikkoortuini ingerlatanut ilaaffigisaminnut atatillugit isigineqassapput. Taamaalillunilu illoqarfiit anginerit nunap immikkoortuani ineriartortitsinissamut ingerlatsisutut aamma atuussinnaapput.

Nuna tamakkerlugu immikkoortumut pilersaarutit attuumassuteqartut naammassineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa aammalu pilersaarutit NunaGIS aqutigalugu digitaliusumik takuneqarnerulernissaat Naalakkersuisunit sulissutigineqarpoq. Suliaq tamanna 2019 tamakkerlugu ingerlateqqinneqassaaq, tamatuma nuna tamakkerlugu kommunillu pilersaarusiortarnerisa akornanni ullumikkornit ataqatigiissaarneqarnerusumik ingerlatsinissaq qitiutillugu aallunneqassalluni.

Suliaq tamanna aallaavigalugu nunap immikkoortuini piginnaasaqarfiit ineriartortitsinissamullu periarfissat, tassungalu ilanngullugu najukkani ilimanaatillit taakkunungalu akimmisaarutit ataatsimut misissorneqarnissaat pissusissamisuussaaq. Suliap tamatuma nuna tamakkerlugu pilersaarummut nassuiaammi tullermi immikkut sammineqarluni ilanngunneqarnissaa saqqummiunneqarnissaalu naapertuutissaaq.

Tamanna Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutaannut kingullernut naapertuulluinnarpoq, tassannaani oqaatigineqarluni nunap immikkoortuini ataasiakkaani ineriartortitsinissamut periarfissat ilimanaatillillu qulaajarneqassasut, taamaalillunilu sumiiffinni ataasiakkaani atortussat tulluarnarpaat misissorneqarnissaat pisariaqartinneqartoq. Taama misissuinissaq kommunit missingersuutaanni aningaasanullu inatsimmi kommuninut nunamullu tamarmut atatillugu pisariaqartumik pingaarnersuisarnernut tapertatut ilaasinnaassaaq. Tamanna aningaasaqarnikkut ingerlallualernissamut aammalu attanneqarsinnaasunik ineriartortitsinermut

tapertaasinnaassaaq, tassungalu ilanngullugu nunatta naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutinik isumalluuteqannginnissaanut tunngavissiissalluni.

Pingaarteqarpoq siunnersuutip piviusunngortinniarnernanut sulinermi kommunit Namminersorlutillu Oqartussat akornanni sulianik agguataarineq pillugu pisariaqanngitsumik nalornissuteqartitsilernissamik pilersitsinissaaq. Sulianik agguataarineq eqqarsaatigalugu apeqqummut atatillugu inoqarfiit pillugit kommunini qinikkat pingaarnersiunerannut pilersaarutinillu aqutsinerannut nuna tamakkerlugu qinikkat akulerutinnginnissaat kommuninit assut pingaartinneqarpoq. Inoqarfiit ataasiakkaat ineriartornissamut ilimanaateqarfiinik nalilersuisussat qaninnerpaat tassaapput kommunit. Tamanna tunngavigalugu nunamut tamarmut aningaasaqarnikkullu aalajangersimasumik pilersaarusiortarput. Tamatuma suliassaqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit ingerlanneqartut ingerlataasa assigisaannut ataqatigiissaarneqassasoq kissaatigaat, tamatumani minnerunngitsumik tunngaviusumik attaveqatigiinneq eqqarsaatigalugu.

Naalackersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuut aallaavigalugu kommunit qanimut suleqatigalugit nunap immikkoortuini assigiinngitsuni piginnaasaqarfiit, ineriartortitsinissamut periarfissat aammalu nuna tamakkerlugu immikkoortumut pilersaarutit kommuninilu pilersaarusiornerep ataqatigiissarnerisigut suliassami ilimanaatillit qitiutillugit aallunnerisigut taama ineriartortitsinissamut pilersaarummik suliartoqarnissaa. Taassuma pilersaarusiornerep inernera nuna tamakkerlugu pilersaarusiornermut nassuiaammi immikkut sammisatut saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tamanna UPA 2020-mi pisinnaassaaq.

Taamatut oqaaseqarlunga aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalackersuisut sinnerlugit Inatsisartuni oqaluuserisassanngortippara.